

'Het moet anders en het kan anders'

Daniëlle Hirsch is Joods-cultureel opgevoed en haalt haar inspiratie uit diverse bronnen. Solidariteit en balans zijn voor haar belangrijke waarden. Het recht op religie vindt ze belangrijk, maar tegelijkertijd is ze ook kritisch op de uitzonderingspositie die religies krijgen.

Lucas Brinkhuis

'Mijn waarden zijn solidariteit en vernieuwing. Het moet anders, het kan anders en hoe we dat gaan doen. Bij vernieuwing hoort ook dat we meer moeten durven om fouten te maken, want alleen dan kan je vernieuwen. Een andere sterke overtuiging die ik heb, al is het geen waarde, is balans. Beter balans tussen mens en natuur, mannen en vrouwen, tussen verschillende bevolkingen, tussen jong en oud en tussen religie en seculariteit. Balans is voor mij heel belangrijk en ik denk dat onze wereld op allerlei manieren uit balans is, die balans moeten we weer terugvinden.'

Balans

Via mijn partner die in Argentinië rooms-katholiek is opgevoed kwam ik in contact met de bevrijdingstheoloog Leonardo Boff. Zijn boekje *De vlucht van de adelaar* is heel inspirerend. Boff gaat alle balansen af, van man versus vrouw, maar ook beweging versus institutioneel. Hij beschrijft hoe Jezus meer een beweging was en

we anders niet verder komen. Ik vind de bevrijdingstheologen heel erg boeiend en zie die manier van theologie ook een beetje bij de huidige paus terug. Zelf kijk ik bij de bevrijdingstheologen wel vooral naar de inhoudelijke redeneringen, niet naar de religieuze aspecten.

We gaan in Nederland te snel voorbij aan de invloed die religie op ons dagelijks leven heeft. Je kunt niet ontkennen dat religie invloed heeft op politiek, we moeten het daar vaker over hebben. Dat kan tot beter begrip leiden, ook omdat ik denk dat de waarden van religies over het algemeen overeenkomen: zorgen voor elkaar en de wereld bijvoorbeeld. Sommige waarden botsen natuurlijk, ook binnen dezelfde religie, bijvoorbeeld de gelijkheid tussen mannen en vrouwen. De waarden van religies zijn niet zo absoluut, de verschillende religieuze partijen binnen en tussen religieuze stromingen, wegen die waarden allemaal anders.

Regels

Religie en politiek zijn niet los van elkaar te zien, veel is uiteindelijk ook politiek. Als de paus een uitspraak doet over klimaat of abortus, is dat politiek, hij is een opinieleider. Omdat de politiek regels bepaalt voor onze hele samenleving, waar we ons allemaal aan moeten houden, mag ze ook regels bepalen voor religieuze stromingen. Als je het daar niet mee

blij om in een seculiere staat te wonen. Ik ken met Israël ook het andere verhaal, maar wil daarom dat mensen dezelfde positie hebben. Je creëert nu een uitzonderingspositie van mensen die in de basis dezelfde behoeften hebben.

Ik vind het recht op religie heel belangrijk. Het is verwerpelijk dat Wilders en Baudet de islam als bron van alle kwaad aanwijzen en daarmee een bevolkingsgroep wegzetten. Mijn familie heeft aan den lijve ondervonden hoe fragiel ons democratische systeem is in het voorkomen van racisme en uitsluiting: zeventig jaar geleden was dertig procent van de stemmen genoeg om de vernietiging van Joden en Roma te legitimeren. Het is echt heel eng dat we in Nederland ook afglijden naar een situatie waarin mensen elkaar niet meer als mens kunnen zien. Als GroenLinks staan we voor een divers Nederland, waarin alle mensen een plek en een stem hebben. Juist daarom kunnen we niet werken met mensen die bepaalde groepen bewust buitensluiten.'

Daniëlle Hirsch
Nummer 16

Directeur van milieu-organisatie Both Ends, waarmee ze werkt aan economische verduurzaming.

'Religie en politiek zijn niet los van elkaar te zien'

de kerk een instituut. In die overgang is volgens hem veel verloren gegaan wat belangrijk is voor het geloof. We zitten met z'n allen, ook mensen die geen religie belijden, in een kippenhok, we zijn met elkaar bezig, maar durven niet uit het hok te gaan. Degenen die dat wél doen, zijn volgens Boff heel hard nodig, omdat

eens bent, kan je naar de rechter. Ik snap ook niet waarom in onze seculiere staat de religieus georganiseerde mens een uitzondering moet zijn op de coronamaatregelen. Ik ben voor het sociale aspect van kerken en synagogen, maar heel veel mensen hebben deze functie anders ingevuld en hen wordt dit nu ontzegd. Ik ben

